

PREVALENCA OBREMENJUJOČIH IZKUŠENJ V OTROŠTVU IN NJIHOVA POVEZANOST S FUNKCIONIRANJEM V ODRASLOSTI

arrs

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Univerza v Ljubljani

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Ljubljana, 10. 6. 2020

Duševno zdravje in OIO

doc. dr. Helena Jeriček Klanšček

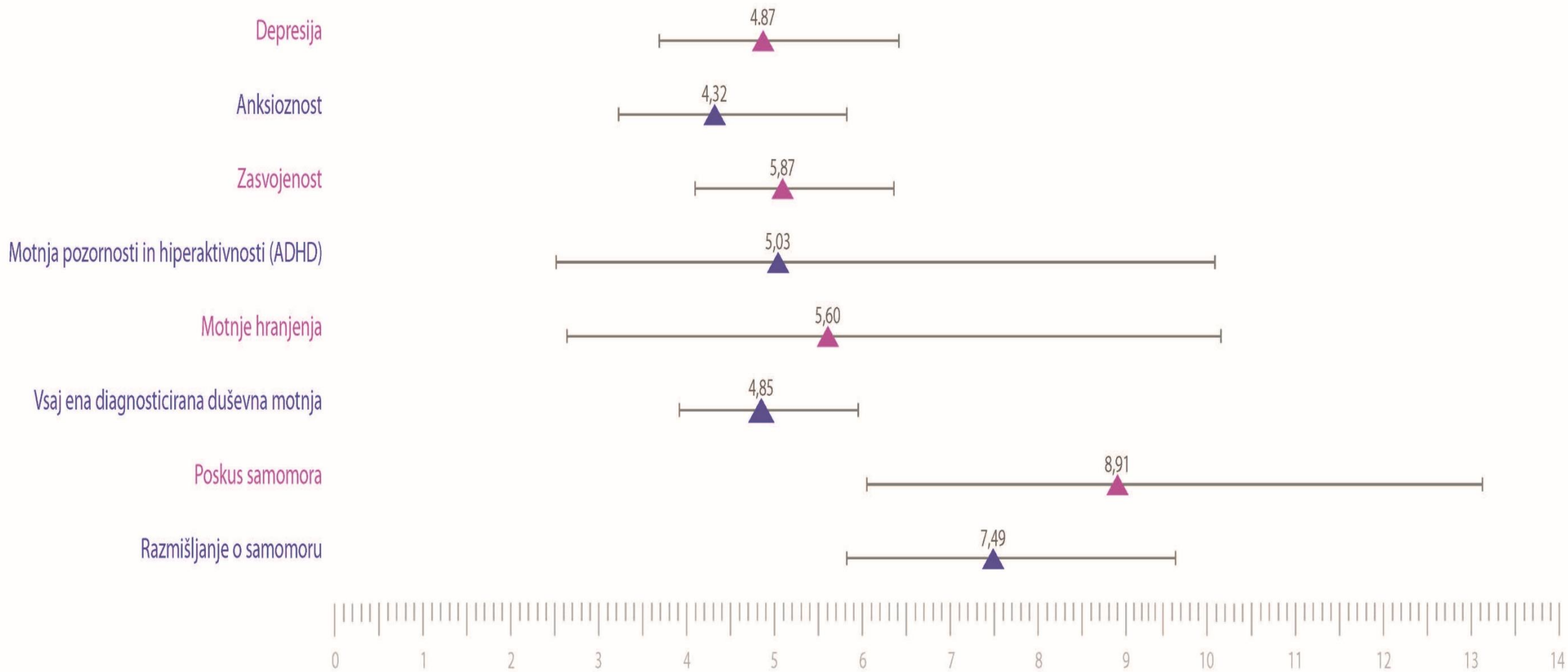
Število OIO je pomembno povezano:

- s samooceno duševnega zdravja (5-stopenjska lestvica)
- z oceno zadovoljstva z življenjem (5-stopenjska lestvica)
- s številom dni odsotnosti z delovnega mesta zaradi stresa, tesnobnih ali depresivnih občutkov.

Johnson, E. M., Garacci, E., Wagner, N., Mendez, C., Williams, J. S. in Egede, L. E. (2019). Assessing the relationship between adverse childhood experiences and life satisfaction, psychological well-being, and social well-being: United States Longitudinal Cohort 1995–2014. *Quality of Life Research*, 28, 907–914.

Udeleženci s 4+OIO imajo v primerjavi s tistimi brez OIO večje tveganje za duševne bolezni in samomorilnost

Diagnosticirane duševne motnje	4 in več OIO
Depresija	4,87 (3,69–6,42)*
Anksioznost	4,32 (3,21–5,81)*
Zasvojenost	5,87 (3,57–9,67)*
Motnja pozornosti in hiperaktivnosti (ADHD)	5,03 (2,50–10,10)*
Motnje hranjenja	5,60 (2,65–11,85)*
Vsaj ena diagnosticirana duševna motnja	4,85 (3,93–6,00)*
Poskus samomora	8,91 (6,03–13,15)*
Razmišljanje o samomoru	7,49 (5,83–9,64)*

Z zdravjem povezana vedenja v
odraslosti in OIO

OIO in ŽIVLJENJSKI SLOG V ODRASLOSTI

4 + OIO

PREHRANA

SPANJE

GIBANJE

DROGE,
USPAVALA,
ALKO

ZASVOJEN-
OSTI

Udeleženci s 4 +OIO imajo v primerjavi s tistimi brez OIO večje tveganje za manj zdrav življenjski slog

Nič fizične aktivnosti	1,81 (1,45-2,27) *
Spi manj kot 6 ur	1,91 (1,19-1,69) *
Skoraj nikoli se ne prehranjuje zdravo	1,63 (1,30-2,03) *

Nič fizične aktivnosti na teden

Spi manj kot 6 ur

Skoraj nikoli se ne prehranjuje zdravo

Udeleženci s 4 +OIO imajo v primerjavi s tistimi brez OIO večje tveganje za uporabo drog, opijanje/pitje alkohola in uporabo uspaval

Uporablja ali je uporabljal prepovedano drogo	3,36 (2,58–4,38) *
Uporaba uspaval ipd. po lastni presoji	4,23 (3,24–5,61) *
Prekomerno tedensko pitje in ali opijanje	1,43 (1,18–1,72) *

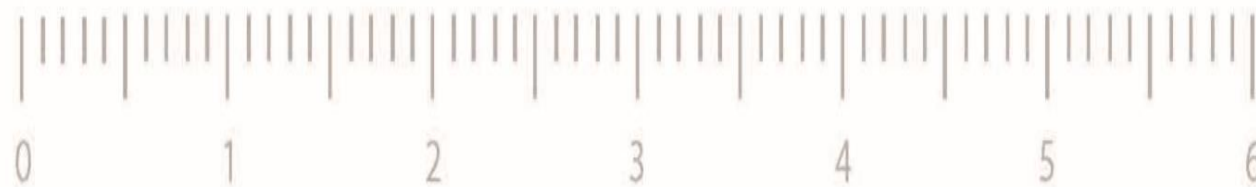
Uporablja ali je uporabljal prepovedano drogo

Raba uspaval ipd. po lastni presoji

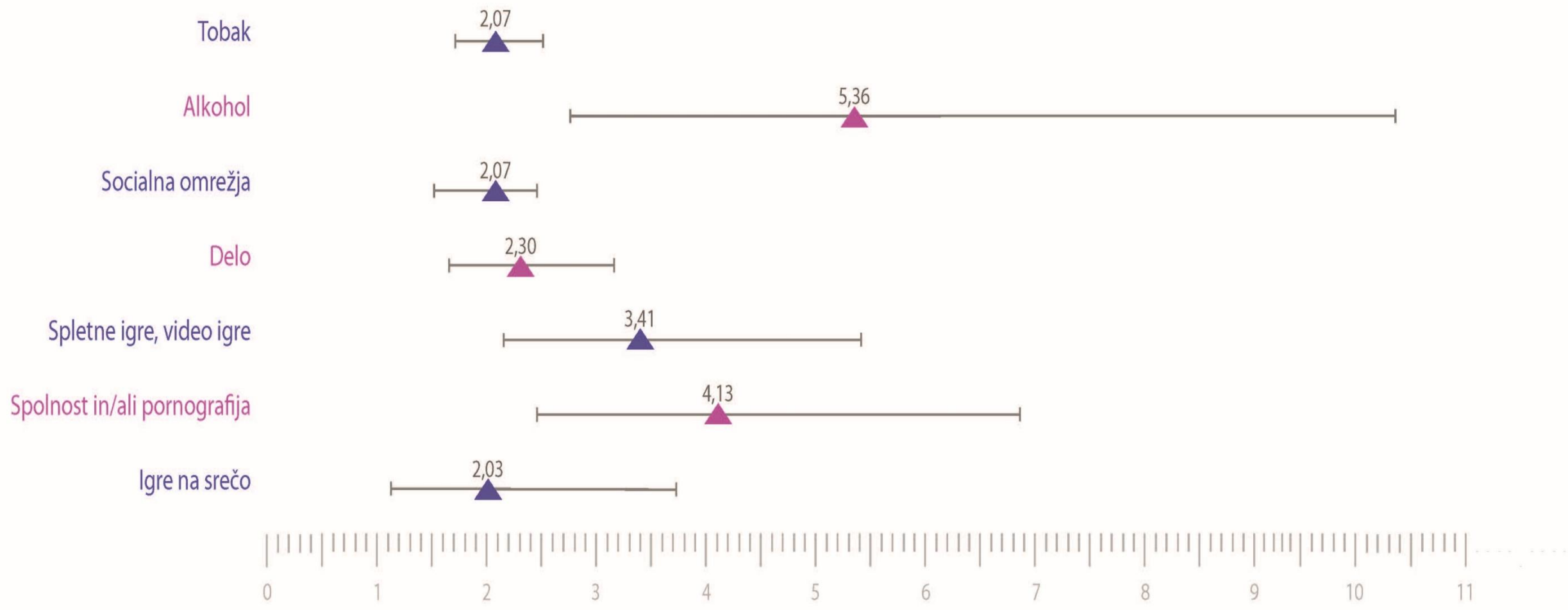

Prekomerno tedensko pitje in ali opijanje

Udeleženci s 4 ali več OIO imajo v primerjavi s tistimi brez OIO večje tveganje za različne zasvojenosti (samoocena)

Tobak	2,07 (1,70–2,52) *
Alkohol	5,36 (2,77–10,37) *
Socialna omrežja	2,07 (1,51–2,84) *
Delo	2,30 (1,66–3,19) *
Spletne igre, video igre	3,41 (2,16–5,41) *
Spolnost in/ali pornografija	4,13 (2,48–6,89) *
Igre na srečo	2,03 (1,10–3,76) *

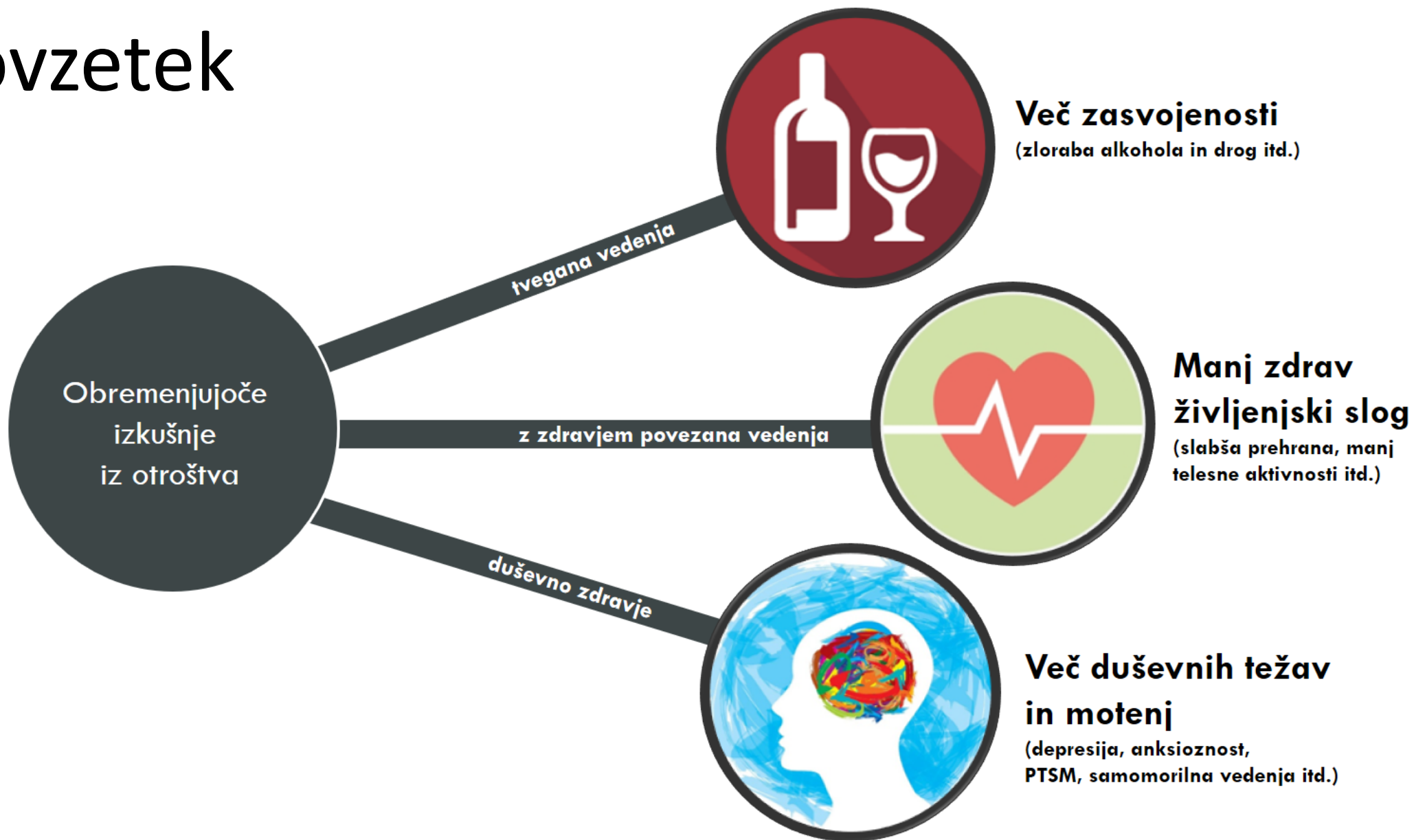

Metaanaliza 37 študij (Hughes idr. ,2017)

253.719 osebe s 4 + OIO (kontrolirano po starosti, spolu, rasi in izobrazbi):

- do 2-krat višje obete za fizično neaktivnost;
- 2–4-krat višje obete za kajenje, prekomerno rabo alkohola, slabo ocenjeno lastno zdravje, kronično depresijo;
- 3–6-krat višje obete za duševne motnje;
- 7-krat in višje obete za rabo prepovedanih drog, da oseba postane žrtev ali storilec/-ka nasilja in za samomorilni/-e poskus/-e.

Povzetek

Posamezniki, ki poročajo o štirih OIO ali več imajo večjo verjetnost za pojav zasvojenosti, manj zdravega življenjskega sloga ter več duševnih težav in motenj